

АДЛУСКОЎВАЦЦА, -аешца; *незак.* Адлусчвацца. *Адлускоўвацца ржа пачала.* / *І знямогу / я адолеў* (А. Вольскі).

АДМОЎНІК, -а, м. Прызыўнік, які ўхіляецца ад вайсковай службы. *Цяперашні прызыў у параўнанні з асеннім ідзе больш арганізавана. Відаць, запрацаваў закон аб вайскавай службе, і ўбаку не засталіся супрацоўнікі міліцыі і пракуратуры* (Мінская вобласць заўсёды была ў “лідэрах” на “адмоўніках”) (Звязда. 7.07.93).

АДМЫСЛОЎЦА, -ы, м. Той, хто валодае выдатным майстэрствам. *Свята “Маладзечна-98” будзе адметнае выступленнямі з нагоды юбілеяў класіка айчынай літаратуры Пімена Панчанкі ды адмыслоўцы сучаснай беларускай песні Валеры Іванова* (ЛіМ. 6.03.98).

АДНААЙЧЫННІК, -а, **АДНАКРАІНЕЦ**, -нца, м. Суайчыннік. “*Аднаайчыннікам*” — назва верша А. Каско (Маладосць. 1997. № 4). *Няхай жыве новае і моцнае, як моцныя наша воля і наш дух. А гэтыя якасці дзівяць не толькі чужаземцаў, а і маіх аднакраінцаў* (П. Глебка).

АДНАБРЫГАДНІК, -а, м. Той, хто служыць ці служыў у адной брыгадзе з кім-н. *Антося здзівіла, што яго баявы аднабрыгаднік меў на галаве густы, як у хлапчука, “вожык”...* (А. Жук).

АДНАКАМЕРНІК, -а, м. Той, хто знаходзіцца з кім-н. у адной камеры. — *Ты што, баця? — здзівіўся той.* Абурана. *Задзірыста. — Грэбуеш намі, аднакамернікамі?* (Г. Далідовіч).

АДНАНОЖ, прысл. На адной назе. *Заставацца ў хаце было небяспечна, трэба было ратавацца, але аднанож я далёка ўцячы не мог* (В. Быкаў).

АДНАПАЛАТНІК, -а, м. Той, хто знаходзіцца з кім-н. у адной палаце. *Палата была чалавек на дзесяць. Мае аднапалатнікі былі людзі розных прафесій і заняткаў* (В. Хомчанка).

АДНАСПАДНЫ, -ая, -ае. Аднаспільны. [Гаспадар] *пабудаваў маленькі будыначак з аднаспаднай стрэшкай для патрэб усіх сваіх кватарантаў* (В. Ластоўскі).

АДНАЎЛЕНЕЦ, -нца, м. Той, хто аднаўляе, узнаўляе што-н. *Сярод аднаўленцаў кампартыйнай... ячэйкі пераважную большасць складаюць людзі “пенсійнага ўзросту”* (Звязда. 26.03.93).

АДНАЧАСНІК, -а, м. Сучаснік. *На схіле веку хочацца, што называецца, праявіцца паглядзець на сябе самога, на адначаснікаў тваіх, жывых і вечных, паразважаць, памеркаваць* (Р. Барадулін).

АДПАЧЫВАЛЬНІК, **АДПАЧЫНШЧЫК**, **АДПАЧЫННІК**, **АДПАЧНІК**, -а, **АДПАЧЫВАНЕЦ**, -нца, м. Той, хто

адпачывае; дачнік. *Пачаўся заезд адпачывальнікаў у санаторый з розных раёнаў вобласці* (Беларускае радыё. 7.10.95). *Пакуль што адпачыніччыкі, ці, як іх тут завуць — хворыя, не запаўняюць і палавіны яе [будыніны]* (Р. Сабаленка). *Увечары 26-га даведаліся выпадкова, што адпачынікі з “Правды” ўтварылі свой камітэт на эвакуацыі* (ЛіМ. 11.09.92). *Усе турботы адпачніка зводзіліся да аднаго — яды, гульняў, знаёмстваў* (В. Санько). *Дождж яму, адпачыванцу, якраз і не патрэбен, але ж за гэтыя дні не адзін раз чуў ад людзей, што даўно не было дажджу* (М. Гіль).

АДРАБЛЯЦЬ, -яю, -яеш, -яе; *незак.*, што. Выконваць (пра ўрокі). *Ён стаў прыходзіць кожны дзень у чытальню інтэрната, каб разам са мною адрабляць урокі, г. зн. выконваць дамашнія заданні* (У. Калеснік).

АДСТАВАКА, -і, **ДМ** -у; **Т** -ам, м.; **ДМ** -вацы, **Т** -ай, ж. Той, хто адстае, адстаў; адсталы. *Ужо наляцелі з-пад Масквы фашысцкія налётчыкі. І раптам нейкі чарнакрыжы адставака прагрукатаў над намі і скінуў паблізу бомбу, якую яму не далі скінуць у іншым месцы* (П. Панчанка).

АДХОДАК, -дка, м. Прыбіральня. *Пакруціць [патлішчэнт] свой панскі нос, галавой паківае. Там знойдзе адходак нячысты, тут плот ці комін непабелены...* (К. Акула).

АДЫСЦІСЯ З ДУМКАМІ. Пакінуць убаку (параўн.: отвлечься). *Хацелася пагаварыць, адысціся з думкамі ад гэтага смутна-балючага настрою, палажыць мяжу пражытаму жыццю і гэтаму адчуванню* (Я. Колас).

АД’ЯЗДЖАНЕЦ, -нца, м. Той, хто ад’язджае. *Пасля вайны ў Заходняй Беларусі шмат хто імкнуўся паехаць у Польшчу. <...> Убольшыне сваёй ад’язджанцы гэтыя былі налякамі касцельнымі* (Р. Барадулін).

АЗАПАСІЦЦА, -ашуся, -асішся, -асішца; *зак.* Запасціся. *На сядале нема залямантаваў сонны певень, загрымеў... калодзежны журавель: якаясьці гультайка не азапасілася нанач вадою* (В. Гардзеі).

АКТЫЎНІК, -а, м. Той, хто выяўляе актыўнасць у дзейнасці якой-н. арганізацыі, суполкі. *Поруч з актыўнікамі “славянскіх сабораў” і таму падобных актывізуецца, як бачым, географічна-беларускі элемент* (ЛіМ. 21.10.94).

АЛЬТЭРНАТЫЎНІК, -а, м. Прызыўнік, які на залік вайскавай службы выконвае іншыя абавязкі. *У Мінску да нас час ад часу заходзяць нямецкія альтэрнатывікі — хлопцы, што, зноў жа саромячыся не так далёкага айчыны, адмовіліся браць у рукі зброю і тэрмін абавязковага вайскоўства палічылі за лепшае адрабіць санітарамі пры самацяжка хворых* (У. Мехаў).